

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้แนวทางแบบผสมวิธี (Mixed Methods) ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ขั้นตอนดำเนินการ

1) การศึกษาอย่างพิถีพิถัน (critical review) และการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสารที่เกี่ยวข้องทั้ง แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศ เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการซึ่งสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติพัฒนาขึ้น รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2545 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550 เป็นต้น ตามแนวทาง systematic review, critical analysis และวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่มีอยู่ (แต่ละเทคนิควิธีขึ้นอยู่กับลักษณะของเอกสารที่นำมาวิเคราะห์และความสมบูรณ์ของเอกสาร)

2) จัดทำแผนการดำเนินงานในการกำหนดหน่วยการวิเคราะห์ (unit of analysis) แหล่งข้อมูล (sources of data) เครื่องมือ/วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (data collecting methods) และวางแผน ออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมิน รวมทั้งรูปแบบการรายงานผล

3) ออกแบบและผลิตเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนพิการ โดยใช้ตัวชี้วัดตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ และแนวคำสัมภาษณ์ เพื่อเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

4) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการติดตามสถานการณ์คุณภาพชีวิตคนพิการแก่บุคลากรผ่านกระบวนการวิจัยแก่ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

5) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณตัวชี้วัดตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตคนพิการ

6) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

7) วิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อจัดทำรายงานผลการศึกษาระดับต้น

8) นำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้น จำนวน 1 ครั้ง

9) การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และส่งมอบงาน

3.2 แหล่งข้อมูล

1) เอกสารที่เกี่ยวข้อง

2) **ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ** ประกอบด้วยคนพิการและ/หรือผู้ดูแลคนพิการ ในพื้นที่โครงการ ตำบลต้นแบบการพัฒนาสังคมและสวัสดิการสังคม (ตำบลต้นแบบ) ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ 32 ตำบล โดยการสุ่มตัวแทนตำบลในแต่ละภูมิภาค และสอบถามความสมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดการเก็บข้อมูลตามสัดส่วน จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของคนพิการทั้งหมดในแต่ละตำบล รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 600 คน (คณะผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้ครอบคลุมจำนวนคนพิการทั้งหมดในทุกตำบล รวมจำนวน 6,000 ชุด เพื่อให้ตำบลได้ใช้ประโยชน์ในการจัดทำฐานข้อมูลสิทธิของคนพิการต่อไป) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. อสม. ที่ผ่านการฝึกอบรมจากโครงการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล มีผู้ให้ข้อมูลผ่านแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 853 คน ดังนี้

- **ภาคเหนือ** ได้แก่ 1) เทศบาลตำบลสันมะค่า จ.เชียงราย 2) เทศบาลตำบลแม่คือ จ.เชียงใหม่ 3) เทศบาลตำบลน้ำแพร่ จ.เชียงใหม่ 4) อบต. สมอโค่น จ.ตาก 5) อบต.บ้านด้า จ.พะเยา 6) อบต.โพทะเล จ.พิจิตร 7) อบต.สักหลง จ.เพชรบูรณ์ 8) เทศบาลตำบลคิ่งตะเกา จ.อุตรดิตถ์

- **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ได้แก่ 1) อบต.โพนบก จ.นครพนม 2) อบต.พระพุทธ จ.นครราชสีมา 3) เทศบาลตำบลทุ่งแต้ จ.ยโสธร 4) อบต.ทุ่งมน จ.สุรินทร์ 5) อบต.นาพู่ จ.อุดรธานี 6) อบต.โพธิ์ไทร จ.อุบลราชธานี 7) เทศบาลตำบลนาเมือง จ.ร้อยเอ็ด 8) อบต.บ้านฝาง จ.หนองคาย

- **ภาคกลาง ตะวันออก ตะวันตก** ได้แก่ 1) อบต.บ่อพลอย จ.กาญจนบุรี 2) อบต.เกาะลำโรง จ.กาญจนบุรี 3) อบต.ด่านชุมพล จ.ตราด 4) เทศบาลตำบลตลาดเกรียบ จ.พระนครศรีอยุธยา 5) อบต.นาตาขวัญ จ.ระยอง 6) อบต.โพธิ์เก้าต้น จ.ลพบุรี 7) เทศบาลตำบลหลักห้า จ.สมุทรสาคร 8) อบต.เขาสามลือ จ.สระแก้ว 9) อบต. นิคมกระเสียว จ.สุพรรณบุรี 10) อบต. คลองขวาง จ.นนทบุรี 11) อบต.บางกะเจ้า จ.สมุทรปราการ

- **ภาคใต้** ได้แก่ 1) อบต.แหลมโพธิ์ จ.ปัตตานี 2) อบต.ท่าข้าม จ.สงขลา 3) อบต.ควนขัน จ.สตูล 4) อบต.เสม็ด จ.สุราษฎร์ธานี 5) อบต. ตากแดด จ.ชุมพร

ทั้งนี้ ในระหว่างการเก็บข้อมูลคณะผู้วิจัยได้ประสานกับพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลตลอดเวลา

3) **ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ** โดยการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีประสบการณ์ หรือมีผลงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน 20 คน ประกอบด้วย

- ตัวแทนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องด้านการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- ตัวแทนคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับจังหวัดในพื้นที่เป้าหมาย

- หน่วยงานภาคเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง
- ผู้พิการ ผู้ปกครอง ผู้ดูแล องค์กรด้านคนพิการ
- ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือตัวแทนสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3.3 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) **แบบสอบถามการเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนพิการ** ที่คณะผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามโดยใช้ตัวชี้วัดในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนพิการ แบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของคนพิการ

ส่วนที่ 2 การเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพชีวิตของคนพิการ

ส่วนที่ 3 ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของผู้เก็บข้อมูล

ลักษณะของคำถามเป็นทั้งแบบเติมคำและแบบเลือกตอบ

2) **แนวคำสัมภาษณ์**เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการระบบสวัสดิการทางสังคมที่ส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) **ข้อมูลเชิงปริมาณ** วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) **ข้อมูลเชิงคุณภาพ** วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

3.5 จริยธรรมการวิจัยในคน

การวิจัยนี้ได้ดำเนินการตามหลักจริยธรรมการวิจัยในคน โดยได้ดำเนินการขอการรับรองของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล